

Sygn. akt II Ca 425/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach - II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Rafał Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2018 r. w Kielcach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko Z. K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej od wyroku Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt I C 584/17

oddala apelację.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

Sygn. akt II Ca 425/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy w Starachowicach oddalił powództwo D. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. przeciwko Z. K. o zapłatę kwoty 1441,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji wskazał, że strona powodowa nie udowodniła faktów, z których wynikałby obowiązek świadczenia przez pozwaną Z. K. na rzecz D. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. kwoty objętej żądaniem pozwu.

Strona powodowa wniosła apelację od powyższego wyroku. Zaskarżyła orzeczenie Sądu Rejonowego w całości. Zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 505³⁷ § 1 k.p.c.

poprzez jego niezastosowanie - w sytuacji, gdy Sąd właściwości ogólnej jest zobligowany do jego zastosowania po przekazaniu sprawy z „e-sądu”, a w konsekwencji pozbawienie strony powodowej możliwości obrony swych praw, objawiające się skierowaniem przez Sąd pierwszej instancji sprawy na rozprawę i wydaniem wyroku oddalającego powództwo, podczas gdy zgodnie z treścią tego przepisu, po przekazaniu sprawy do sądu właściwości ogólnej przewodniczący wzywa powoda wyłącznie do wykazania umocowania, o ile stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną, lub do przedłożenia pełnomocnictwa, a po przekazaniu sprawy na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c. lub art. 505³⁴ § 1 k.p.c. przewodniczący wzywa powoda również do uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu - w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem umorzenia postępowania. Jeżeli braki pozwu nie zostaną usunięte w terminie dwutygodniowym, Sąd winien umorzyć postępowanie.

Wskazując na powyższe, strona powodowa domagała się uchylenia w całości zaskarżonego wyroku, zniesienia postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością oraz przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, a także wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c., nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż pozbawienie strony możliwości obrony jej praw polega na tym, że ze względu na wadliwe czynności procesowe sądu strona, wbrew swej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania w toku całego postępowania lub w jego istotnej części, jeżeli skutków tego uchybienia nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji i to niezależnie od tego, czy takie działanie strony mogłoby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 468/08, LEX nr 515415 i powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego).

Ten przejaw nieważności postępowania występuje przykładowo w takich wypadkach, gdy strona w następstwie naruszenia przepisów przez sąd i niezawiadomienia jej o terminie rozprawy nie mogła wziąć w niej udziału bądź gdy na skutek okoliczności niezależnych od strony, nie mogła na danym etapie postępowania podejmować żadnych czynności procesowych, zmierzających do ochrony jej sfery prawnej, a taki stan nie ulegnie zmianie przed wydaniem orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji. Dla oceny nieważności nie ma żadnego znaczenia okoliczność, czy stwierdzona wadliwość miała lub mogła mieć wpływ na treść postanowienia wydanego przez Sąd (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2007 r., II CSK 107/07, LEX nr 611405; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 545/13, LEX nr 1483413; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CSK 573/14, LEX nr 1678097, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015 r., IV CZ 113/14, LEX nr 1656519).

Przy analizie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania należy najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, w drugiej kolejności trzeba sprawdzić, czy to uchybienie wpłynęło na możliwość działania strony w postępowaniu; w końcu należy zbadać, czy pomimo realizacji tych przesłanek, strona mogła bronić swych praw. Tylko w przypadku łącznego wystąpienia wszystkich wymienionych elementów można przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania, co skutkowało nieważnością postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2016 r., II CSK 556/15, OSNC 2017/3/34).

Wbrew zarzutowi apelacji, Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie przekazał sprawę VI Nc-e 637695/17 do Sądu Rejonowego w Starachowicach stosownie do art. 505³⁶ k.p.c. (prawidłowe wniesienie sprzeciwu, skutkujące utratą mocy nakazu zapłaty w całości), co nie rodziło obowiązku wezwania powoda przez przewodniczącego w tym ostatnim Sądzie do uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu. Taka powinność obciążałaby przewodniczącego po przekazaniu sprawy do sądu właściwości ogólnej wyłącznie na podstawie art. 505³³ § 1 k.p.c. (brak podstaw do wydania nakazu

zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym) lub art. 505³⁴ § 1 k.p.c. (uchylenie nakazu zapłaty z urzędu przez sąd w przypadkach wskazanych w art. 502¹ § 1 i 2 k.p.c. - zob. art. 505³⁷ § 1 k.p.c.).

Przepis art. 505³⁷ § 1 k.p.c. obliguje przewodniczącego, po przekazaniu sprawy do sądu według właściwości ogólnej, do wezwania powoda wyłącznie do wykazania umocowania, o ile stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną, lub do przedłożenia pełnomocnictwa. W razie nieusunięcia tych braków pozwu sąd umarza postępowanie. Z akt sprawy nie wynika, czy Sąd pierwszej instancji dokonywał sprawdzenia umocowania na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd miał dostęp drogą elektroniczną. Nie ulega natomiast wątpliwości, że radca prawny D. B. była upoważniona do reprezentowania strony powodowej przed Sądem Rejonowym w Starachowicach w sprawie I C 584/17, o czym jednoznacznie świadczy treść dokumentu pełnomocnictwa dołączonego do apelacji (k. 36), wraz z dokumentami wykazującymi umocowanie osób udzielających pełnomocnictwa (k. 36a - 42). Jest to bowiem pełnomocnictwo procesowe ogólne - do zastępowania D. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. we wszelkich postępowaniach sądowych, dotyczących wiarygodności nabytych przez Fundusz i we wszystkich instancjach. Pełnomocnictwo zostało udzielone w dniu 1 września 2015 r., zatem przed wniesieniem pozwu w sprawie VI Nc-e 637695/17 Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie. Ze względu na znaczną liczbę spraw rozpoznawanych przez sądy, w tym Sąd Rejonowy w Starachowicach, na skutek pozwów składanych przez D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W., treść tego pełnomocnictwa ogólnego mogła być znana Sądowi z urzędu. W zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy na dzień 23 stycznia 2018 r. przewodniczący w Sądzie Rejonowym w Starachowicach polecił doręczenie pełnomocnikowi strony powodowej odpisu sprzeciwu i zobowiązał pełnomocnika do złożenia w terminie 14 dni odpowiedzi na sprzeciw (k. 16, 17). Korespondencja sądowa została skierowana do radcy prawnego D. B.. Pełnomocnik strony powodowej otrzymał w dniu 21 grudnia 2017 r. zawiadomienie o terminie rozprawy, wraz z wymienionym wcześniej zobowiązaniem (k. 18). Nie było zatem przeszkód, aby strona powodowa złożyła odpowiedź na sprzeciw - odniosła się do twierdzeń pozwanej, iż Z. K. nigdy nie zawierała umowy z podmiotami określonymi w pozwie, a także przedstawiła stosowne dowody. Doręczając pełnomocnikowi strony powodowej zawiadomienie o terminie rozprawy, Sąd Rejonowy zapewnił również D. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W. możliwość skorzystania z uprawnienia w postaci uczestnictwa w rozprawie. Trzeba przy tym zaznaczyć, że jeżeli w kontynuowanym postępowaniu braki w zakresie umocowania osób działających w imieniu strony zostaną prawidłowo usunięte, to nie mogą znaleźć zastosowania sankcje możliwe we wcześniejszym etapie procesu. Jeśli więc w fazie postępowania apelacyjnego został przedłożony dokument wykazujący prawidłowe umocowanie osoby, do której Sąd Rejonowy zwracał się w korespondencji jako do pełnomocnika strony powodowej, to występujący uprzednio brak nie może uzasadniać umorzenia postępowania (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2016 r., I ACa 590/15, LEX nr 2053898 i powołane tam orzecznictwo).

Przywołane przez skarżącego orzeczenia sądów apelacyjnych odnoszą się do innych sytuacji niż występująca w niniejszej sprawie. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 19 września 2014 r., I ACz 1545/14 (LEX nr 1511718) Sąd Apelacyjny w Poznaniu stwierdził, że w przypadku złożenia przez powoda oświadczenia o cofnięciu pozwu przed nadaniem biegu sprawie, w pierwszej kolejności podlegają badaniu braki formalne (art. 505³⁷ § 1 k.p.c.), a dopiero później można przystąpić do oceny skuteczności cofnięcia pozwu; odwrotny porządek procedowania mógłby sprawić, iż dokonywanie analizy przesłanek z art. 203 § 4 k.p.c. dotyczyłoby pisma złożonego przez podmiot, który nie wykazał się posiadaniem uprawnień do składania oświadczeń woli w imieniu powoda. W sprawie I C 584/17 pisma Sądu Rejonowego w Starachowicach były natomiast kierowane do pełnomocnika strony powodowej, który posiadał umocowanie do działania w imieniu D. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.. Z kolei teza zawarta w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 stycznia 2016 r., III AUa 314/15 (LEX nr 1963908), że pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w procesie oznacza sytuację, w której sąd nie powinien w ogóle przystępować do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy została wyrażona

w okolicznościach, gdy Sąd pierwszej instancji nie dokonał skutecznego doręczenia ubezpieczonej zawiadomienia o wyznaczonym posiedzeniu jawnym i wydał orzeczenie kończące postępowanie.

W świetle powyższego należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy w Starachowicach nie dopuścił się uchybień, które uniemożliwiłyby pełnomocnikowi strony powodowej złożenie odpowiedzi na pozew, zgłoszenie wniosków dowodowych czy wzięcie udziału w rozprawie. Przedstawione wcześniej okoliczności nie dają podstaw do przyjęcia, aby strona powodowa została pozbawiona możliwości działania w istotnej części postępowania, przed wydaniem orzeczenia przez Sąd pierwszej instancji. Nie doszło więc do pozbawienia skarżącego możliwości obrony jego praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c., mogącego skutkować nieważnością postępowania. Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.